

‘Uiteindelijk staat of valt alles met een lerende organisatie’

- Frank Guldenmund, TU Delft



‘Als universitair opleider van veiligheidskundige professionals breng ik niet alleen wetenschappelijke kennis over. Het is cruciaal om aan te sluiten bij de opdracht waar onze studenten in hun werkende leven voor staan. Zij moeten bij anderen veilig werken tot een vanzelfsprekend onderdeel van hun vakmanschap maken, naast zaken als zorgvuldigheid en efficiëntie. Daar heb je meer dan alleen kennis voor nodig. Je moet ook de houding en het vermogen hebben om steeds opnieuw te willen leren van incidenten en nieuwe ontwikkelingen. En je moet in staat zijn mens en organisatie hierin te coachen, adviseren en mee te nemen. Zo speelt leren & ontwikkelen op meerdere niveaus een sleutelrol. Uiteindelijk staat of valt alles met een lerende organisatie.’

Constant leren

‘Het interessante van veiligheid in organisaties is dat deze voor een belangrijk deel wordt bepaald door cultuur. Die is veel rijker dan alleen het waarneembare gedrag en omvat bijvoorbeeld ook de houding ten opzichte van leren & ontwikkelen. Het kan een uitdaging zijn om een dialoog over veiligheid en risico’s op gang te krijgen. Mensen denken niet graag na over vervelende dingen zoals ongevallen en andere narigheid. In de bouw wordt momenteel gewerkt met een Veiligheidsladder die vijf niveaus onderscheidt voor de veiligheidscultuur binnen organisaties. Die lopen van “het kan ons niets schelen” tot “dit is voor ons vanzelfsprekend”. Zo kun je ook naar leren & ontwikkelen kijken, met niveaus die lopen van “leren doe je alleen op school” tot “wij zijn constant aan het leren hoe het nóg beter kan.”

Interessante ontwikkelingen

Een cruciaal onderdeel van veiligheid is h^oe je als organisatie leert. Op welke manier sla je kennis, inzichten en ervaringen op, en hoe deel je ze? Hoe zorg je dat anderen ervan kunnen profiteren? Dat zijn belangrijke uitdagingen voor organisaties. Je kunt mensen uiteraard direct van elkaar laten leren in een meester-en-gezel constructie, maar daarnaast is het noodzakelijk om andere opties zoals databases te gebruiken. Maar ja, hoe ontsluit je al die informatie voor de medewerkers? Op dit terrein zijn interessante ontwikkelingen aan de gang, waarbij je met behulp van kunstmatige intelligentie (AI) enorme hoeveelheden waardevolle informatie eenvoudig kunt benaderen en benutten.’

Unieke combinaties

‘Een veelgemaakte denkfout bij dit soort technologische vooruitgang is dat de computer op den duur alles zou kunnen overnemen. Dat heeft geleid tot een tendens om te focussen op zoekvaardigheden, onder het motto “alles wat je kunt opzoeken, hoef je niet te weten.” Maar zo werkt het niet, je moet wel een solide kennisbasis hebben. Anders weet je niet wat je moet zoeken of vragen en kun je gevonden resultaten niet beoordelen. Naarmate iemands kennis toeneemt, ontstaan er voor hem of haar meer mogelijkheden om dwarsverbanden tussen onderdelen van deze kennis te leggen. Dan neemt de kans op unieke en waardevolle combinaties toe. Dit soort creativiteit heeft een computer niet. Om werkelijk vooruit te komen, moeten we dus juist zorgen dat mensen zich steeds blijven ontwikkelen.’